

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

1. De accurata observatione Regularum. Thema. Inspice & fac secundum exemplar, quod tibi in monte monstratum est. Exodi 25.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

REGULA XV.

De exacta Regularum observatione.

EXHORTATIO I.
IN EANDEM.

Suadet constantem & perfectam observationem Regularum.

T H E M A.

Inspice & fac secundum exemplar, quod tibi in monte monstratum est. Exodi c. 25. 40.

V E L

*Omnes constanti animo incumbamus, ut nihil perfectionis in absoluta omnium constitutionum observatione pratermittamus. Reg. 15.***M**

Andavit olim Dominus Moyse, Exodi c. 25. ut ad cultum Divinum, populi que devotionem tabernaculum exstrueret. Erat illud,

ut refert Josephus, quasi templum mobile ac portatile, ambulans una cum Hebrais per desertum, & tentorii castrensis similitudinem referens, quod dum castra essent movenda, solvi & convasari poterat. In hoc igitur tabernaculo, tanquam in Domo Dei ac templo castrensi, Hebraei Deum cole-

bant & hic vicissim, se illis umbraculum & protectorem esse significabat. Cum verò Moyses modum & ideam hujus tabernaculi à se exstruendi ignoraret: dixit illi Dominus: *Inspice & fac secundum exemplar, quod tibi in monte monstratum est. Exodi c. 25.* Quando scilicet quadraginta diebus in monte Sinai commoranti, ibidem tibi à me descriptum est vivâ voce tabernaculum, & idea quædam sensibilis demonstrata fuit. Secundum quam Moyses illud in tres partes, seu tria quasi cubicula distinxit. 1. Erat atrium pro laicis. 2. Sanctum pro Sacer-

Q 9 2   doribus

dotibus & Levitis, 3. Sanctum Sanctorum pro summo Pontifice.

Ejusmodi quoque tabernaculum, ac perfectionis templum omnibus nobis in corde nostro extruendum est, secundum exemplar, quod nobis in monte monstratum est, id est ad exemplum Christi Crucifixi ac perfectionis ejus, quam Deus nobis in Sancto Ignatio tanquam exemplari vivo proposuit & per illum in regulis ac constitutionibus delineavit. *Nescitis*, ait Apostolus 1. Corinth. 3. *Quia templum Dei estis, & Spiritus Sanctus habitat in vobis*: In hoc templo ac tabernaculo perficiendo & ornando indies nobis laborandum est. Et ne aberremus: *Inspecte & fac secundum exemplar*, id est secundum regulas, quæ sunt exemplar à S. Ignatio nobis monstratum, in quibus seipsum ad vivum depinxit, & altissimum nobis perfectionis fastigium ostendit.

Dividemus autem hoc templum seu tabernaculum in tres partes, in atrium, Sanctum, & Sanctum Sanctorum: in primo collocabimus Tyrones & incipientes: in secundo proficientes: in tertio perfectos: & quid singulis, secundum exemplar regularum præscriptum, faciendum incumbat, explicabimus.

I. Hisce verbis fabros & operarios suos S. Patriarcha noster excitat, animatque: *Omnes constanti animo incumbamus, ut nihil perfectionis in absoluta omnium constitutionum observatione prætermittamus*. Omnes, inquit, Patres, Magistri, Fratres, omnes seniores & juniores: incipientes, proficientes &

perfecti. Nullus enim, etiam Novitius, in Societate est, qui ad studium perfectionis non teneatur: ideo enim sacculum deseruimus, ideo Patrem & Matrem, ceteraque mundi bona derelinquimus: ideo omnes venimus, ut terram perfectionis ædificemus, ut hoc tabernaculum in cordibus nostris extruamus: eum in finem gratiæ vocationis à Deo obtinimus, qua gratia in hoc opere sancto nos mirifice adjuvat & confortat. Tyronibus tamen & incipientibus, qui quasi in atrio religionis adhuc versantur, potissimâ curâ incumbendum est, in perfectione atrii tabernaculi.

Atrium istud locus erat destinatus Laicis, nunquam tabernaculum interiorius ingredientibus, contineturque duo, *Labrum æneum*, & *altare holocaustorum*. Labrum æneum seu lavacrum significat Sacramentum penitentiae, quo tyrones valde indigent, & altare holocaustorum significat vitiorum necationem & mortificationem in Dei obsequium. In utroque rite obeundo, omnes constanti animo incumbant, ut nihil perfectionis prætermittant ex regularum præscripto.

1. Primò quidem labro æneo, seu Sacramento penitentiae, perquam diligenter utantur: tñ in exhomologeli de totâ vitâ, tum in semestralibus, & hebdomadariis, quemadmodum in expositione regula quinta, sexta, & septime summarii insinuavimus. Quid peccata sunt aliud, quàm sordes, quibus anima maculatur? sordes sunt avaritia, sordes luxuria, sordes superbia, invidia & reliqua peccata: de quibus Jeremias ait Thren. 4. 5. *Qui nutritur*

I.
Perfectio
Incipientium.

tur in croceis, amplexati sunt stercorea. Hebræus Interpres legit: Qui in cocco & purpura Divinae charitatis fulgebant, amplexati sunt peccata infamia. Et Isaias Propheta sæculi sui crimina deplorans, inquit: *Facti sumus, ut immundus, nos omnes & quasi pannus menstruatus omnes iustitia nostra. c. 64. 6.* Quid sunt peccatores, nisi upuzæ, de quibus Aristoteles L. 9. Hist. animal. c. 15. quod nidum potissimum faciant ex stercore hominis. Quid sunt impudici, nisi scababæ foetentes, in scelerum suorum fordibus sese volutantes.

Quod si igitur Tyro religiosus mundana vitæ decursu his fordibus conspurcatus fuerit; quidni ad labrum æneum, ad Sacramentum poenitentiae recurrat, & sordes abluat: dicatque cum Vate regio poenitente; *Lava me, munda me.* Psal. 50. Atque ut exponit Pepinus a. 5. in Psal. poenit. Lava pedes affectionum mearum depravatarum, sicut olim lavisti pedes discipulorum. Lava manus ab operationibus malis, ut earum sordes misericordia tuâ eluantur. Lava caput meum à cogitationibus iniquis, lava corpus à corruptione carnis, lava oculos ab aspectibus impudicis, lava os & linguam à verbis mendacii & detractionis; lava aures ab auditione alienæ diffamationis: lava me integrè, ut partem tecum habere merear, quia scio quod nullus nisi omnino mundus potest tecum habitare in cœlestibus. Ita ille.

Nec sufficit semel lotum esse, sed iterum iterumque, amplius & amplius lotionem indigenus, petamûsque necesse est cum eodem Vate coronato;

Amplius lava me. Innocentius Pontifex hoc loco asserit iteratam lotionem adhiberi, quia culpa quæ nunc recenter dimittitur, licet tota per poenitentiam diluatur, adhuc tamen poenitenti sorderet & foetet; eò quod serenitatem & securitatem conscientia nondum habeat. Unde merito flagitat. *Amplius lava me.* Ut exponit Augustinus, ab omnibus immunditiis in omnibus facultatibus & corporis sensibus. S. Gregorius ob maculas inveteratas, malitiâ magnas & oblivione deleras. Hesichius, ob peccati reliquias, ita ut nullum vestigium remaneat. S. Athanasius, ut præter remissionem peccati, sanitatem, robur, pulchritudinem & tranquillitatem animi obtineat. Ut non modò numero reproborum recedat; verum etiam numero iustorum adscribatur: nemini enim certa est remissio; unde Eccli. 5. 5. *De propitiato peccato nolè esse sine metu.* Denique amplius lava me, quia nunquam poterit esse puritas tanta, quæ Deo sit digna. *Lavabis ergo me, & super nivem dealbabor.*

Deinde lotionem peracta ad Altare holocaustorum Tyrones accedant, oportet & se totos Deo immolare. Holocaustum, vox græca est *θλον καυσόν*, id est totum combustum, quia totum in honorem Dei igne consumebatur, ad significandum summum Dei in res omnes dominium: & quod illud offentes protestarentur se totos esse Dei, eidemque se totos consecrare, ut quasi corpore pellundato, animum cum hostiæ suæ fumo in cœlum sustollerent, atque in Deum transferrent. 1. Ho-

Q 9 ;   locaustum

locustum erat bovis : id est corpore robustorum, qui labores suos commodis fraternis subternat. 2. Oviū id est eorum, qui imbecilles corpore, operum innocentia, & morum simplicitate alios pascunt. 3. Avium, id est eorum, qui scientia & contemplationi vacant. Vel, ut exponit Ribera L. 4. de templo c. 3. Holocaustum columbæ & turturis significat eos, qui per jugem carnis macerationem, & voluntatis abnegationem, se quasi hostias vivas Deo immolant. Rom. 12. 1. Hæc igitur est universa Tyronum occupatio, quamdiu versantur in religionis seu tabernaculi atrio, sese amplius purgare; & per abnegationem Deo immolare, juxta regulam Summarii octavam, undecimam, duodecimam &c. & in his constanti animo sese exercere, nihilque perfectionis prætermittere.

II.
Perfectio
Proficientium.

II. Religiosi proficientes, & aliquam jam perfectionem majorem assecuti; quales in Societate censerentur, Scholastici, emissis votis, Magistri, Theologiae auditores, ceterique Fratres, nondum votis ultimis obligati versantur in altera tabernaculi parte, quod vocatur Sanctum. In quo tria reperiuntur his necessaria atque utilia. Altare thymiamatis, candelabrum & mensa panum propositionis.

I. Altare thymiamatis, ut exponit Ribera L. 2. de templo c. 11. significat eos, qui se dedunt orationi, laudi Dei, meditationi & contemplationi: optantque cum Davide: *Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu Domini.* Sive enim meditationi matuti-

na vacant, sive Sacrificio Missæ assistant, sive conscientia latebras excutiant, sive officium aliâve preces recitent: dirigatur oratio sicut incensum, suave & redolens in conspectu Dei, quo eâ mediante obtineant gratiam fructuosè juventutem teneram erudiendi, in studiis proficiendi, castitatis, charitatis, justitiæ, prudentiæ, aliarumque virtutum habitus comparandi, ac roborandi. Oratio enim, ut tradit S. Laurentius Justinianus L. de discipl. pag. 190. c. 18. est *Veritatis nutritrix; vitiorum interemptrix; charitatis robur; justitiæ regula; prudentiæ speculum; scientiæ lumen; domestica Dei.*

2. Candelabrum aureum, septem lucernis instructum: significat Ecclesiæ Doctores, & eos qui fidem Christianam ignorantibus tradunt; qui vitâ & doctrinâ in Ecclesia aut religione lucent. Ejusmodi candelabra in sæculi hujus tenebris lucentia, conestur esse Magistri ac Theologi nostri. Quorum prima lex sit à S. Bernardo tradita: *Doctus sit concha, non canalicus.* Hoc est, prius scientiâ recipiat, eaque se impleat, ut eam deinde plenius in alios effundat, prius se doceat, quàm alios. Secunda lex non tantum intellectum, sed & affectum imbuat: Nam *Doctrina spiritus non curiositatem, sed charitatem accendit*, inquit S. Bernardus. Tertia lex: prius doceat factis, quàm verbo: sic enim Jesus prius cepit facere, quàm docere. *Doctrina inquit S. Gregorius, cum omni imperio docetur, quando prius agitur, quàm dicatur: nam doctrina subterabit fiduciam, quando conscientia præpedis linguam.*

3. Ter-

3. Tertium in Sancto repertum, est mensa panum propositionis, eos representans, qui se dedunt, eleemosynis & operibus charitatis. Quid agunt aliud, literarum humaniorum, imò & Philosophiæ ac Theologiæ Professores, quam opera misericordiæ præstare, ignorantes docere, charitatisque multiplicia munia exercere? quid Fratres nostri Marthæ officii adiecti aliud agunt, sive cibum præparent, sive potum depromant, sive panem pinçant, sive vestes faciant, quam assiduis misericordiæ & charitatis munis vacare? quàm verò grata Deo opera ejusmodi accidant, sacramentorum paginarum autoritas innumeris locis, & SS. Patrum consensus enuntiat. Ex omnibus seligo S. Chryostomum, qui homil. 9. in Matth. ait: *Electissima, amica Deo existit, & semper ei propinqua est: pro quibuscumque voluerit, facile manus impetrat, viticula peccatorum ipsa dissolvit, fugat tenebras, extinguit ignem: huic cum multa fiducia porta cæli aperitur: & velut Regina intrante, nullus janitorum, nullus custodum, qui assistunt, audeat dicere: quæ est tu vel unde? sed omnes eam ut Reginam suscipiunt.*

Quotquot igitur commorantur in tabernaculo Sancto; orationem, doctrinam, misericordiam, secundùm regularum apicem exactè observare studeant, quemadmodum regula vicecima prima & secunda, regula decima quinta & 17. regula 44. & 45. alique officiorum propriæ postulant, & nihil perfectionis, in absoluta eorum obsequantia prætermittant.

III. In Sancto demum Sanctorum versantur Religiosi veterani diu multumque probati, in virtutis palastra exercitati, charitate Dei & proximi succensi, quales esse decet Professores & Præsides ac Prælatos, per arcam & propitiatorium designati.

1. In Sancto Sanctorum erat arca Domini, de lignis Setim compacta instar parvæ cistæ quadratæ, vel quadrangulæ: alta cubitum cum dimidio, lata cubitum cum dimidio, longa verò cubitos duos cum dimidio. In hac arca tria erant, tabulæ legis, Virga Aaronis & manna; tria Præsidium & Rectorum præsidia & dona: Arca Ecclesiæ aut religionis, ejusve Præsides habeat tabulas legis, virgam disciplinæ & correctionis, ac manna dulcedinis in gubernatione. Ita S. Gregorius Ep. 25. l. 1. *Hinc Samaritanus, inquit, vulnerato insudit oleum & vinum; ut per vinum scilicet mordeantur vulnera, per oleum foveantur. Sitergo amor, sed non emolliens; sit rigor, sed non exasperans. Habent apes mel, habent & aculeum, quo defendant alvearia. Sic qui regit, habeat mel, id est clementiæ dulcedinem, habeat & aculeum justitiæ, quo adversus sceleratos Republicam tueatur.*

2. In Sancto Sanctorum reperire erat Propitiatorium. *Facies & propitiatorium de auro mundissimo.* Exodi 25. Eratque propitiatorium tabula operiens arcam, seu ejusdem operculum: sic dicitur, quasi locus propitiationis, eò quòd illic Deus apparet & Moyfi loquens placabatur & propitiabatur populo. Idem propitiatorium

III.
Perfectio
Perfecto-
rum.

rium, quatenus complectebatur cherubinos cum alis, erat quoque oraculum, è quo Deus edebat oracula, exatque velut thronus Dei, in quo sedere dicebatur: *Loquar ad te supra propitiatorium, ac de medio duorum Cherubin, qui erunt super arcam. Exodi c. 25. 22.*

Ejusmodi propitiatorium viros perfectos, & sanctimonia conspicuos adumbrat, qui precibus suis & sanctis operibus Deum placeant, per quos Deus oracula & monita salutis edit; Angelos & Cherubinos vitæ puritate referunt & Sapientia luce. *Vnusquisque ait S. Gregorius hom. 6. in Evang. si quantum sufficit, proximum à pravitate revocat, si exhortari ad bene operandum curat, si æternum regnum, vel supplicium erranti denuntiat: cum verba sancta annuntiationis impendit, Angelus existit. Idem homil. 34. Qui secretorum celestium summa capere prævalem, & nuntiare, isti in Archangelorum numero deputantur. Et sunt nonnulli, qui tantâ Dei & proximi dilectione pleni sunt, ut Cherubin jure nominentur. Quia enim Cherubim plenitudo scientia dicitur, & Paulo dicente didicimus, quia plenitudo legis est charitas: omnes qui charitate Dei & proximi amplius pleni sunt, meritorum suorum sortem inter Cherubim numeros percepserunt. Et sunt nonnulli, qui superna contemplationis facibus accensi, in solo Conditoris desiderio anhelant; nihil iam in hoc mundo cupiunt, solo æternitatis amore pascuntur, terrena quaque abiciunt, temporalia cuncta mente transcendunt, amant & ardent, atque in*

ipso suo ardore requiescunt, amando cadent, loquendo & alios accendunt, et quos verbo tangunt, ardere protinus in Dei amore faciunt, hi inter Seraphim numerum, sortem suæ vocationis accipiunt. Hujusmodi ergo viri perfecti, ætate & sanctitate, ac charitate conspicui, nihil perfectionis in regulis suis intermittendo, sed & apices minimos observando ad culmen sanctimonia conscenderunt.

Conentur itaque singuli, secundam ideam, à S. Ignatio in regulis monstratam, perfectionis templum in semetipsis fabricare, Incipientes in acta constituti, virtutibus quidem insistant, sed potissimum penitentia Sacramento animam magis, magisque emaculant, & passiones, vitia, concupiscentias, pravas consuetudines in altari, instar vitulorum & animalium in holocaustum mortificatione concrenent, Proficientes in Sancto, in altari thymamatis preces puras offerant, instar candelabri doctrinæ & sapientia luce, alios illuminent & è mensa propositionum panes desumant, & opera misericordie exercent. Perfecti denique arcam Dei, cum tabulis legis, viga correctionis, & manna suavitatis in corde suo circumferant; alios Deo reconcilient, & orationibus sustentent, & Cherubinorum ac Seraphimorum more charitate purâ ardeant, aliisque accendant. Hac ratione omnes nihil in absoluta omnium constitutionum ac legum observatione prætermittent.